

Lekce 9

Problematika cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem – různé typy víz, sociální problémy (otázky zaměstnání, nostrifikace dokladů o vzdělání, rekvalifikace, jazykové kurzy)

Trvale je cizinec oprávněn pobývat v ČR na základě povolení k pobytu nebo na základě rozhodnutí státního orgánu o svěřeni cizince do náhradní výchovy, a to buď osobě, která je v ČR přihlášená k trvalému pobytu nebo se v ČR nachází ústav, ve kterém je tento cizinec příslušným rozhodnutím umístěn.

Trvalý pobyt na základě povolení k pobytu

Podmínky, za nichž je možno cizinci vydat povolení k trvalému pobytu jsou odlišné v závislosti na okolnostech, pro něž cizinec o trvalý pobyt žádá a dále na době, po kterou se legálně zdržuje na území České republiky.

Zákon přesně vymezuje případy, ve kterých je cizinec oprávněn požádat o trvalý pobyt bez podmínky předchozího pobytu v ČR. Jedná se o případy, kdy cizinec žádá o trvalý pobyt za účelem společného soužití s blízkým příbuzným – státním občanem ČR (manžel, nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě, osamělý rodič starší 70 let, osvojené dítě). O trvalý pobyt může cizinec dále bez podmínky předchozího pobytu žádat z tzv. humanitárních důvodů nebo z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele (např. manžel či dítě osoby, které byl v ČR udělen azyl). O trvalý pobyt může dále takto požádat nezletilý (mladší 18 let) či zletilý nezaopatřený cizinec (např. student) za účelem soužití s rodičem – cizincem, který v ČR pobývá na základě povolení k trvalému pobytu. Žádost o povolení k trvalému pobytu mohou podat bez podmínky předchozího pobytu v ČR též osoby, jejichž pobyt v ČR je v zahraničně politickém zájmu ČR, což musí cizinec prokázat úřední listinou.

Po 8 letech nepřetržitého pobytu na dlouhodobé vízum je oprávněn o trvalý pobyt žádat cizinec, který žádá o trvalý pobyt za účelem soužití s cizincem, kterému již bylo povolení k trvalému pobytu uděleno, a to v případech, že žadatel je manželem takového cizince, zletilým dítětem závislým na jeho péči a nebo osamělým rodičem starším 70 let.

Po 10 letech nepřetržitého pobytu v ČR na dlouhodobé vízum může podat žádost o trvalý pobyt každý cizinec.

Poznámka: kde se hovoří o dlouhodobém vízu, rozumí se tím i povolení k dlouhodobému pobytu.

Žádost o povolení k trvalému pobytu se podává na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí. V zákonem vymezených případech lze žádost podat cizinecké policii na území ČR (soužití s manželem, státním občanem ČR, po splnění osmiletého popř. desetiletého nepřetržitého pobytu apod.).

Doklady potřebné k žádosti o povolení k trvalému pobytu:

K žádosti o povolení k trvalému pobytu bude cizinec **povinen** předložit následující doklady:

1. fotografie
2. cestovní doklad
3. listinný doklad potvrzující účel pobytu (např. oddací list, rodný list apod.)
4. doklad o zajištění prostředků k pobytu v ČR (tzn. doklad prokazující možnost vynaložit měsíčně částku minimálně ve výši dvojnásobku oficiálně stanoveného životního minima, nebo doklad o příslibu poskytnutí těchto prostředků z veřejných rozpočtů)
5. výpis z evidence rejstříku trestů v ČR a obdobný doklad ze státu původu cizince a ze států, v nichž se cizinec v posledních 3 letech zdržoval déle než 6 měsíců
6. doklad o zajištění ubytování v ČR.

Policie by u žádosti podané z území ČR měla rozhodnout do 60 dnů od jejího podání. V ostatních případech ve lhůtě 180 dnů.

Povolení k pobytu vydává policie formou správního rozhodnutí. Žadateli, kterému bylo rozhodnutím vyhověno vydá policie **průkaz o povolení k pobytu s dobou platnosti 10 let**. Dobu platnosti průkazu je možno opakovaně prodloužit a to nejpozději 30 dnů před uplynutím jeho platnosti. Žádost se podává na cizinecké policii. Pokud tuto lhůtu zmeškáte, musíte dokázat policii, že se tak stalo na vaši vůli nezávisle (např. hospitalizace).

Pokud se vám narodí v ČR dítě a chcete, aby v ČR zůstalo s vámi, je třeba ve lhůtě 60 dnů od narození požádat o udělení víza nad 90 dnů nebo o povolení k pobytu. Je třeba doložit cestovní doklad dítěte nebo váš doklad, ale vaše dítě tam musí být zapsáno, a rodný list dítěte. Pokud je dítěti více než 15 let, pak musíte nejdéle 30 dnů před jeho 15. narozeninami požádat o vydání průkazu o povolení k pobytu. K žádosti je třeba doložit cestovní doklad dítěte a fotografie.

Podávání žádosti mimo území ČR:

Pokud cizinec požádal o povolení k trvalému pobytu v zahraničí a žádosti bylo vyhověno, vydá zastupitelský úřad cizinci vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k pobytu. To opravňuje cizince ke vstupu do ČR a k pobytu po dobu 3 dnů. V této lhůtě je cizinec povinen osobně se dostavit k převzetí povolení k pobytu. Platnost tohoto víza je 6 měsíců.

Platnost povolení k pobytu zanikne v těchto případech:

- pokud cizinec za zákonem stanovených podmínek nabude státního občanství České republiky
- pokud mu bude soudem uložen trest vyhoštění a rozsudek nabude právní moci, popř. pokud mu bude policií uloženo správní vyhoštění a rozhodnutí se stane vykonatelným
- pokud cizinec zemře
- Policie zruší platnost povolení k pobytu také v těchto případech: pokud cizinec závažným způsobem naruší veřejný pořádek, práva a svobody druhých, pokud zjistí že cizinec nemá v ČR zajištěno ubytování a prostředky k pobytu, pokud byl odsouzen pro závažnější trestný čin, pokud zaniklo manželství se státním občanem ČR (bylo-li důvodem pro udělení povolení k trvalému pobytu) do 5 let po vydání povolení k pobytu. Platnost povolení pobytu se však nezruší, pokud se z manželství narodilo dítě.

Povolení k trvalému pobytu pro žadatele o azyl

Zvláštní skupinou cizinců, žádajících o trvalý pobyt z území ČR, jsou neúspěšní žadatelé o azyl. Žádost mohou ve smyslu ustanovení § 69a zákona č. 326/1999 Sb. podat tehdy, pobyvají-li na území v rámci přechodného pobytu po ukončení azylového řízení a

- a. pobyvali na území na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu a v postavení žadatele o azyl nebo o přiznání postavení uprchlíka nebo v postavení obdobném (na základě víza za účelem strpění podle azylového zákona) nepřetržitě **po dobu nejméně 5 let** (počítáno ke dni podání žádosti o trvalý pobyt) a
- b. nejsou občany státu, který je podle zvláštního právního předpisu (azylového zákona) označen za bezpečnou zemi původu.

Žádost je třeba podat na Odboru migrační a azylové politiky MV ČR (OAMP MV ČR).

Pokud v průběhu pobytu na území v postavení žadatele o azyl uzavřel cizinec sňatek s občanem ČR, může požádat o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny podle § 87e cizineckého zákona (jako rodinný příslušník občana EU).

Povolení k trvalému pobytu pro uznané azylanty

Uznaným azylantem je osoba, která v ČR dostala azyl dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. **Získáním azylu v ČR získává tato osoba postavení cizince s trvalým pobytém v ČR (s některými výjimkami, např. na žádost je mu jako cestovní doklad vydán cestovní pas pro uprchlíky podle zákona o azylu; pobyt na území mu může být zrušen jen v důsledku rozhodnutí o odnětí azylu), po 5 letech si může požádat o občanství ČR.**

Pokud získá uznaný azylant občanství české republiky, azyl v ČR zaniká. Tuto skutečnost musí azylant oznámit Ministerstvu vnitra. Dále azyl zaniká smrtí azylanta či písemným prohlášením azylanta o vzdání se azylu (§18, zákona o azylu).

Pokud v ČR získá cizinec azyl, spadá pod tzv. **státní integrační program**. Tento program má pomoci při integraci do české společnosti. V rámci tohoto programu je azylantovi nabídnut byt a kurs českého jazyka. Nabídka kursu českého jazyka má být nabídnuta nejpozději do 30 dnů (§68, §69, §70 zákona č.325/1999 Sb.).

Informace o tomto programu by měly podat sociální pracovníci již v pobytovém středisku, kde bylo předáno rozhodnutí o udělení azylu. Pokud nemá azylant vlastní byt, bude přemístěn do tzv. IAS – Integračního azylového střediska, kde mu pomohou vyřídit všechny doklady. Problematikou azylantů se zabývá především Poradna pro integraci (Senovážná 2, Praha 1).

Informace k přechodnému pobytu na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu

O udělení povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec oprávněn požádat za podmínky, že na území České republiky pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů, hodlá na území přechodně pobývat po dobu delší než 1 rok a trvá-li stejný účel pobytu. Povolením k dlouhodobému pobytu byla nahrazena dřívější praxe, spočívající v prodlužování doby platnosti víza k pobytu nad 90 dnů na území.

Trvání stejného účelu pobytu se nevyžaduje, pokud cizinec pobývá na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem společného soužití rodiny a žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem nebo pokud pobývá na území na vízum k pobytu nad 90 dnů a žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny anebo vízum k pobytu nad 90 dnů bylo uděleno nezletilému nebo zletilému nezaopatřenému cizinci za účelem společného soužití se zákonným zástupcem, jenž na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k pobytu, na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo je státním občanem ČR a tento cizinec žádá o povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu se podává na úředním tiskopisu u oddělení cizinecké policie, příslušného dle místa hlášeného pobytu na území.

K žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen předložit tyto náležitosti:

- cestovní doklad
- doklad potvrzující účel pobytu na území
- doklad o zajištění prostředků k pobytu na území České republiky dle § 13 cizineckého zákona
- doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území
- 2 fotografie

Zajištění prostředků k pobytu se prokazuje předložením peněžních prostředků nebo výpisem z účtu vedeného v bance znějícím na jméno cizince, ze kterého vyplývá, že během pobytu na území České republiky může disponovat s peněžními prostředky v požadované výši nebo předložením jiného dokladu o finančním zajištění pobytu na území České republiky (např. platná mezinárodně uznávaná kreditní karta).

Výše předkládaných prostředků se odvozuje od částky životního minima, která se podle zákona o životním minimu považuje za potřebnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb (v současné době se jedná o částku 2.360,-Kč). Má-li pobyt na území České republiky vcelku přesáhnout dobu 30 dnů, jedná se o prostředky odpovídající 15-ti násobku uvedené částky s tím, že se tato částka za každý další celý měsíc předpokládaného pobytu na území zvyšuje o dvojnásobek uvedené částky. V případě pobytu za účelem podnikání, který má vcelku přesáhnout dobu 90 dnů, předloží prostředky odpovídající 50-ti násobku uvedené částky.

Cizinec mladší 18 let předkládá zmiňované peněžní částky v poloviční výši.

V případě podání žádosti za účelem zaměstnání cizinec předkládá jako doklad potvrzující účel pobytu na území povolení k zaměstnání vydané příslušným úřadem práce a doklad o zajištění prostředků k pobytu na území již nepředkládá. Dále je povinen předložit výpis z evidence Rejstříku trestů ČR, jako podklad k posouzení trestní záchovalosti.

Veškeré náležitosti k žádosti nesmí být starší 180 dnů, s výjimkou cestovního dokladu, matričních dokladů a fotografie cizince, pokud odpovídá jeho skutečné podobě.

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen podat nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů, přičemž vízum se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platné.

Povolení k dlouhodobému pobytu se vydává formou průkazu o povolení k pobytu, resp. štítku o povolení k pobytu, s dobou platnosti potřebnou ke splnění účelu pobytu, nejdéle však na dobu 1 roku. Štítek o povolení k pobytu se vyznačuje do cestovního dokladu cizince. Cizinci mladšímu 15 let se vydá správní rozhodnutí o povolení k dlouhodobému pobytu.

Za vydání povolení k dlouhodobému pobytu se vybere správní poplatek ve výši 1000,-Kč. Za vydání tohoto povolení cizinci mladšímu 15 let se vybere správní poplatek v poloviční výši, tj. 500,-Kč.

2.2.4. Informace o prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu cizince pobývajícího na území na povolení k dlouhodobému pobytu

Dobu platnosti průkazu o povolení k pobytu lze opakovaně prodloužit, vždy však nejdéle o 1 rok.

K žádosti o prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu je nutno předložit:

- cestovní doklad
- doklad potvrzující účel pobytu na území
- doklad o zajištění prostředků k pobytu na území České republiky dle § 13 cizineckého zákona
- doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území
- výpis z evidence Rejstříku trestů ČR jako podklad k posouzení trestní záchovalosti; tento doklad nepředkládá cizinec mladší 15ti let

Zajištění prostředků k pobytu se prokazuje předložením peněžních prostředků nebo výpisem z účtu vedeného v bance znějícím na jméno cizince, ze kterého vyplývá, že během pobytu na území České republiky může disponovat s peněžními prostředky v požadované výši nebo předložením jiného dokladu o finančním zajištění pobytu na území České republiky (např. platná mezinárodně uznávaná kreditní karta).

Výše předkládaných prostředků se odvozuje od částky životního minima, která se podle zákona o životním minimu považuje za potřebnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb (v současné době se jedná o částku 2.360,-Kč). Má-li pobyt na území České republiky vcelku přesáhnout dobu 30 dnů, jedná se o prostředky odpovídající 15-ti násobku uvedené částky s tím, že se tato částka za každý další celý měsíc předpokládaného pobytu na území zvyšuje o dvojnásobek uvedené částky. V případě pobytu za účelem podnikání, který má vcelku přesáhnout dobu 90 dnů, předloží prostředky odpovídající 50-ti násobku uvedené částky.

Cizinec mladší 18 let předkládá zmiňované peněžní částky v poloviční výši.

K žádosti o prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu je cizinec na požádání oddělení cizinecké policie dále povinen předložit:

- v odůvodněných případech lékařskou zprávu, že netrpí "závažnou" nemocí uvedenou na seznamu vydaném vyhláškou Ministerstva zdravotnictví České republiky č. 274/2004 Sb., kterou se stanoví seznam nemocí, které by mohly ohrozit veřejné zdraví, a seznam nemocí a postižení, které by mohly závažným způsobem ohrozit veřejný pořádek.

V případě podání žádosti za účelem zaměstnání cizinec předkládá jako doklad potvrzující účel pobytu na území povolení k zaměstnání vydané příslušným úřadem práce a doklad o zajištění prostředků k pobytu na území již nepředkládá.

O prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu je cizinec oprávněn požádat na příslušném oddělení cizinecké policie nejdříve 90 dnů a nejpozději 14 dnů před uplynutím doby jeho platnosti. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů, přičemž průkaz o povolení k pobytu se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platný.

Veškeré náležitosti k žádosti nesmí být starší 180 dnů, s výjimkou cestovního dokladu a matričních dokladů.

Za prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu se vybere správní poplatek ve výši 1 000 Kč.

Cizinec může pobývat na území přechodně bez víza, má-li se státem jeho občanství Česká republika sjednatu smlouvu o zrušení vízové povinnosti nebo platí jednostranné rozhodnutí o zrušení vízové povinnosti, nebo na základě uděleného krátkodobého nebo dlouhodobého víza k přechodnému pobytu na území, na základě povolení k dlouhodobému pobytu nebo na základě zvláštního pobytového povolení (týká se občanů EU a jejich rodinných příslušníků).

Přechodný pobyt na krátkodobá víza

Vízum k pobytu do 90 dnů

Vízum k pobytu do 90 dnů uděluje na žádost cizince příslušný zastupitelský úřad ČR v zahraničí. Doba platnosti víza se stanoví podle předpokládaného počtu cest na území, nejdéle na jeden rok. Vízum opravňuje k pobytu po dobu ve vízu uvedenou, celková doba pobytu nesmí překročit 3 měsíce.. Vízum lze udělit jako jednorázové či vícenásobné.

V určitých zákonem vymezených případech lze o tento druh víza požádat přímo policii na hraničním přechodu, pokud cizinec z nepředvídatelných závažných důvodů nemohl žádost podat na zastupitelském úřadu a žádá o udělení víza z humanitárních důvodů, z důvodů zájmu České republiky, na základě mezinárodních závazků nebo jiného závažného důvodu. Takto udělené vízum opravňuje k pobytu po dobu 5 dnů.

K žádosti o udělení víza k pobytu do 90 dnů je cizinec povinen předložit následující:

1. cestovní doklad
2. fotografie
3. policií ověřené pozvání nebo doklad o vlastnictví dostatečné výše prostředků k pobytu na území a doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území
4. peněžitou částku ve výši nákladů spojených s vycestováním z území do státu, jehož cestovní doklad vlastní nebo v němž má trvalý pobyt prostřednictvím leteckého dopravce (tzv. jistota – bude vrácena na žádost cizince po jeho návratu, pokud nebyla použita na jeho vycestování z ČR)
5. doklady osvědčující údaje, které cizinec uvedl v žádosti o vízum

Zastupitelský úřad musí žádost o toto vízum vyřídit do 30 dnů.

Upozornění!

K žádosti o vízum do 90 dnů za účelem zaměstnání (krátkodobá zaměstnání nepřesahující dobu 90 dnů, tzv. sezónní práce) se předkládá povolení k zaměstnání vydané Úřadem práce v ČR. V takovém případě nepředkládá doklad o vlastnictví prostředků k pobytu.

Dobu pobytu na toto vízum lze na žádost cizince, podanou na území cizinecké policii prodloužit, doba pobytu však nesmí překročit celkově 3 měsíce. **Žádost o prodloužení doby pobytu na vízum musí být podána nejpozději 3 dny před uplynutím doby povoleného pobytu. Pokud je tato lhůta zmeškána, je třeba policii dokázat, že se to stalo nezávisle na vaší vůli (např. hospitalizace).**

Průjezdní vízum

Průjezdní vízum uděluje na žádost zastupitelský úřad za účelem tranzitu přes území České republiky. Vízum se uděluje jako jednosměrné, obousměrné nebo bez omezení počtu cest. Vízum opravňuje při každém uskutečněném průjezdu k pobytu na území po dobu 5 dnů, jeho platnost se stanoví podle předpokládaného počtu cest, nejdéle však na 6 měsíců. K žádosti o vízum se předkládá cestovní doklad, vízum cílového státu, případně dalších tranzitních zemí, zajištění prostředků k pobytu na území a k vycestování z něho a fotografie.

Žádost o průjezdní vízum lze podat na hraničním přechodu policii, pokud z nepředvídatelných závažných důvodů nemohla být podána na zastupitelském úřadu a je žádáno o udělení víza z humanitárních důvodů, z důvodu zájmu České republiky, na základě mezinárodních závazků nebo jiného závažného důvodu. V takovém případě je žadatel povinen prokázat důvody, na jejichž základě o udělení víza na hraničním přechodu žádá.

Letištní vízum

Letištní vízum uděluje zastupitelský úřad na žádost cizince za účelem čekání na letecký spoj v tranzitním prostoru mezinárodního letiště. Doba platnosti víza se stanoví podle předpokládaného počtu pobytů v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území, nejdéle na 3 měsíce. Vízum lze udělit jako jednosměrné či obousměrné. K žádosti o vízum se dokládá cestovní pas, vízum cílového státu (to neplatí, je-li cizinec oprávněn k pobytu v uvedeném státu bez víza), fotografie, letenka na letecký spoj, kterým cizinec vycestuje z území.

Seznam států, jejichž občané nebo držitelé cestovních dokladů vydaných takovým státem jsou povinni mít při letištním tranzitu toto vízum, stanoví Vyhláška MV ČR – současně aktuální je Vyhláška č. 86/2000 Sb. ve znění Vyhlášky č. 45/2003 Sb.

Výjezdní příkaz

Výjezdní příkaz opravňuje k přechodnému pobytu na území ve specifických případech. Výjezdní příkaz je doklad, který uděluje policie z moci úřední po zrušení platnosti víza, po zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k pobytu nebo zvláštního pobytového povolení, po ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se vízum nevyžaduje, po rozhodnutí o ukončení poskytování dočasné ochrany na území (podle zákona č. 221/2003 Sb.) nebo při správním vyhoštění. Doba platnosti výjezdního příkazu je maximálně 60 dnů. Výjezdní příkaz opravňuje cizince k přechodnému pobytu na území po dobu nezbytně nutnou k vyřízení neodkladných záležitostí a k vycestování z území. Výjezdní příkaz má tvar štítku, který policie vyznačí do cestovního dokladu, v odůvodněných případech může být výjezdní příkaz vyznačen mimo cestovní doklad. Platnost výjezdního příkazu zaniká vycestováním z území.

Při ukončení pobytu občanu EU nebo jeho rodinnému příslušníkovi stanoví policie dobu pobytu na výjezdní příkaz minimálně na 15 dnů; byl-li takový cizinec držitelem zvláštního pobytového povolení stanoví dobu pobytu minimálně na 1 měsíc.

Přechodný pobyt na dlouhodobá víza

Vízum k pobytu nad 90 dnů

Vízum k pobytu nad 90 dnů uděluje policie ČR. Žádost se podává v běžných případech na zastupitelském úřadě ČR v cizině. V zákonem uvedených případech lze o toto vízum požádat i z území ČR. Jedná se v zásadě o případy, kdy cizinec již pobývá v ČR na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem společného soužití rodiny a žádá o udělení tohoto druhu víza za jiným účelem nebo pobývá na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za jiným účelem a žádá o udělení tohoto druhu víza za účelem společného soužití rodiny, případně žádá o toto vízum za účelem strpení pobytu na území, brání-li jeho vycestování překážka na jeho vůli nezávislá nebo není-li vycestování možné..

Policie musí rozhodnout do 180 dnů od podání žádosti. U víza nad 90 dnů za účelem studia pak musí policie rozhodnout ve lhůtě 60 dnů.

Doba platnosti víza je 1 rok; v rámci této lhůta se stanoví doba pobytu, která je odvislá od trvání účelu pobytu (např. vydává-li se toto vízum za účelem zaměstnání, odpovídá doba jeho platnosti době výkonu zaměstnání uvedené v pracovním povolení).

K žádosti o udělení tohoto typu víza je cizinec povinen předložit:

1. cestovní doklad
2. doklad potvrzující účel pobytu
3. doklad o zajištění prostředků k pobytu na území ČR
4. doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území
5. výpis z evidence rejstříku trestů v ČR a obdobný doklad státu, jehož je cizinec státním občanem a států, v nichž v posledních 3 letech pobýval cizinec nepřetržitě po dobu alespoň 6 měsíců (doklad o posouzení trestní zachovalosti). Pokud některý z dotčených států takový doklad nevydává, lze jej nahradit čestným prohlášením. Tato povinnost se nevztahuje na cizince mladší 15 let.
6. fotografie
7. povolení k zaměstnání, je-li účelem pobytu výkon tohoto zaměstnání.

Je-li účelem pobytu zaměstnání, předkládá cizinec jako doklad prokazující účel pobytu pracovní povolení a nevyžaduje se doložení prostředků k pobytu.

Na požádání zastupitelského úřadu nebo policie cizinec předkládá k žádosti o toto vízum lékařskou zprávu, že netrpí závažnou nemocí.

Žádost o výpis z rejstříku trestů v ČR lze podat na zastupitelském úřadu.

Dobu pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů, je-li kratší než platnost víza, **lze** v zákonem stanovených případech na žádost cizince **prodloužit**. V zásadě se jedná o případy, kdy trvá důvod, pro nějž bylo vízum uděleno. Dobu pobytu lze v rámci platnosti víza prodloužit i opakovaně, nejdéle však do stanovené platnosti víza (tj. 1 rok).

Žádost se podává policii a to **nejpozději 14 dnů před uplynutím doby povoleného pobytu**. Pokud tuto lhůtu zmeškáte, je třeba prokázat, že se tak stalo na vaši vůli nezávisle např. hospitalizace. Pokud je žádost podána včas a policie nerozhodla v době platnosti vašeho víza, nic se neděje. Vaše vízum je považováno za platné do doby, než policie rozhodne.

Pokud se vám v ČR narodí dítě a vy si přejete, aby zde zůstalo, musíte ve lhůtě 62 dnů od narození dítěte požádat o udělení stejného druhu víza, jako máte vy, i pro své dítě. K žádosti je třeba doložit cestovní doklad dítěte nebo váš (dítě v něm musí být zapsáno), rodný list dítěte a doklad o zdravotním pojištění dítěte.

Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území

Vízum za účelem strpění pobytu uděluje policie cizinci na jeho žádost, pokud jeho vycestování brání okolnost, kterou nemůže ze své strany ovlivnit (např. probíhá u státního orgánu řízení, kterým jsou bezprostředně dotčena jeho práva a povinnosti a toto řízení

vyžaduje, aby se zdržoval v České republice), jehož vycestování není možné (tj. pokud by byl cizinec nucen vycestovat do země, ve které by byl bezprostředně ohrožen z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, pro své politické přesvědčení, kde by mohl být vystaven mučení nebo ponižujícímu zacházení, a dále v případě, pokud žádá jeho vydání cizí stát pro trestný čin, za jehož spáchání zákon tohoto státu stanoví trest smrti), nebo který podal žalobu nebo kasační stížnost ve věci dočasné ochrany a byl-li této žalobě nebo kasační stížnosti rozhodnutím soudu přiznán odkladný účinek (platí jen je-li rozhodnutím Rady EU vyhlášeno poskytování dočasné ochrany).

Platnost víza a doby pobytu na ně je omezena na dobu nezbytně nutnou vzhledem k povaze překážky ve vycestování, **nejdéle na 1 rok**. Vízum lze opakovaně prodloužit, nejdéle však na celkovou dobu 1 roku.. K žádosti o udělení víza je cizinec povinen předložit cestovní doklad, ověřenou kopii dokladu, který potvrzuje existenci překážky vycestování a fotografie. Pomine-li překážka, pro kterou bylo cizinci vízum uděleno, je tento povinen do 3 dnů po odpadnutí překážky požádat policii o zrušení platnosti víza. Pokud tak neučiní, zruší platnost víza policie z úřední povinnosti. Po zrušení platnosti víza bude cizinci udělen za účelem vycestování výjezdní příkaz.

Vízum k pobytu nad 90 dnů se dále uděluje bez žádosti cizinci za účelem převzetí povolení k pobytu (podal-li žádost o povolení k pobytu – trvalému – na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí); v takovém případě je platnost víza stanovena na 6 měsíců.

Diplomatické vízum a zvláštní vízum

Diplomatické vízum a zvláštní vízum se uděluje cizinci na základě oficiální žádosti. Zvláštní vízum se uděluje za účelem služebního pobytu v České republice. V zahraničí uděluje oba typy víza příslušný zastupitelský úřad, na území ČR uděluje tato víza Ministerstvo zahraničí. Víza se udělují na dobu výkonu diplomatické nebo konzulární funkce nebo na dobu trvání pobytu za služebním účelem.

Některá pravidla platná pro víza obecně

Pro všechny výše uvedené typy víz platí několik společných pravidel. **Na vydání víza nemá cizinec právní nárok**. To znamená, že je na zvážení zastupitelského úřadu nebo policie, zda v konkrétním případě vízum udělí či ne. **Proti rozhodnutí o neudělení víza není možné podat odvolání**. Mělo by v zásadě platit, že vízum bude uděleno, pokud cizinec doloží všechny zákonem požadované náležitosti a jeho vstupu na území ČR nebrání žádná policií evidovaná překážka (např. záznam v evidenci nežádoucích osob apod.).

Žádost o vízum se v zásadě podává na příslušných zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí. V zákonem vymezených případech se žádost o vízum podává na cizinecké policii na území ČR. **Náležitosti k žádosti o vízum nesmí být starší 180 dnů** s výjimkou cestovního dokladu, matričních dokladů a fotografií, pokud odpovídají podobě žadatele.

Upozornění!

Vízum se neuděluje občanům Evropské unie.

Žádost o prodloužení doby pobytu na území ČR na vízum nebo žádost o prodloužení doby platnosti víza se podává na cizinecké policii v místě, kde je cizinec hlášen k pobytu.

O prodloužení doby pobytu nebo doby platnosti víza je třeba žádat v zákonem stanovených lhůtách, tedy u dlouhodobých víz nejdříve 90 dnů a nejpozději 14 dnů, u krátkodobých víz nejdříve 30 dnů a nejpozději 3 dny před uplynutím doby povoleného obyvu nebo doby platnosti víza.

Vycestuje-li cizinec v době platnosti víza z České republiky, zaniká tím platnost jednosměrného průjezdního víza, jednosměrného letištního víza, víza za účelem strpění pobytu a jednorázového víza k pobytu do 90 dnů. Platnost ostatních víz není vycestováním cizince z území ČR dotčena.

Platnost víza zaniká, pokud nabude právní moci rozsudek soudu, kterým se cizinci ukládá trest vyhoštění, nebo pokud se stane vykonatelným rozhodnutí o správním vyhoštění.

V zákonem stanovených důvodech může policie rozhodnout o zrušení platnosti víza.

Udělené vízum neznamená, že cizinci vzniká právní nárok na vstup na území ČR; vstup může policie na hraničním přechodu odepřít z důvodů taxativně vyjmenovaných v zákoně. Proti odepření vstupu se nelze odvolat.

Přechodný pobyt na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu

Povolení k dlouhodobému pobytu pro cizince s vízem nad 90 dnů

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je oprávněn podat cizinec, který na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů, hodlá na území přechodně pobývat po dobu delší než 1 rok a trvá-li stejný účel pobytu.

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu (za jiným účelem než je strpění pobytu) je dále oprávněn podat cizinec, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnů **za účelem strpění pobytu** a následně na území pobývá na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu vydaného podle §43, pobývá-li na území nepřetržitě **po dobu nejméně 3 let**.

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen podat nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů; vízum se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platné.

Pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů uplyne před rozhodnutím žádosti o povolení dlouhodobého pobytu, ačkoliv žádost byla podána ve lhůtě podle odstavce 1, považuje se

vízum za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti (§47, odst. (1) a (2), cizineckého zákona).

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu se podává policii na úředním tiskopisu. Cizinec je oprávněn pobývat na území po dobu uvedenou v povolení k dlouhodobému pobytu (dle §42, cizineckého zákona).

K žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen předložit cestovní doklad, doklad potvrzující účel pobytu na území, prostředky k pobytu na území (viz §13), doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území a fotografie. K žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání je cizinec povinen předložit: povolení k zaměstnání, cestovní doklad, doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území a fotografie.

K žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem **strpění pobytu** na území je cizinec povinen předložit **cestovní doklad**, je-li jeho držitelem a neuplynula-li doba platnosti cestovního dokladu, **ověřenou kopii dokladu potvrzujícího existenci důvodu** pro strpění pobytu (nemůže-li předložit takový doklad z důvodů na jeho vůli nezávislých, lze tento doklad nahradit čestným prohlášením) a **fotografie**.

Policie vydá cizinci povolení k dlouhodobému pobytu formou průkazu o povolení k pobytu; v průkazu policie vyznačí údaj o povoleném účelu pobytu.

Průkaz o povolení k pobytu policie vydává s dobou platnosti potřebnou ke splnění účelu pobytu, **nejdéle však na dobu 1 roku**.

Dobu platnosti průkazu o povolení k pobytu lze opakovaně prodloužit, vždy však nejdéle o 1 rok (dle §44, cizineckého zákona).

Cizinec, který hodlá na území pobývat za jiným účelem, než pro který mu byl povolen dlouhodobý pobyt, je povinen požádat policii o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu (§45, cizineckého zákona). V případě, že cizinec pobývá na území za účelem strpění pobytu, může požádat o povolení dlouhodobého pobytu až po třech letech nepřetržitého pobytu za účelem strpění.